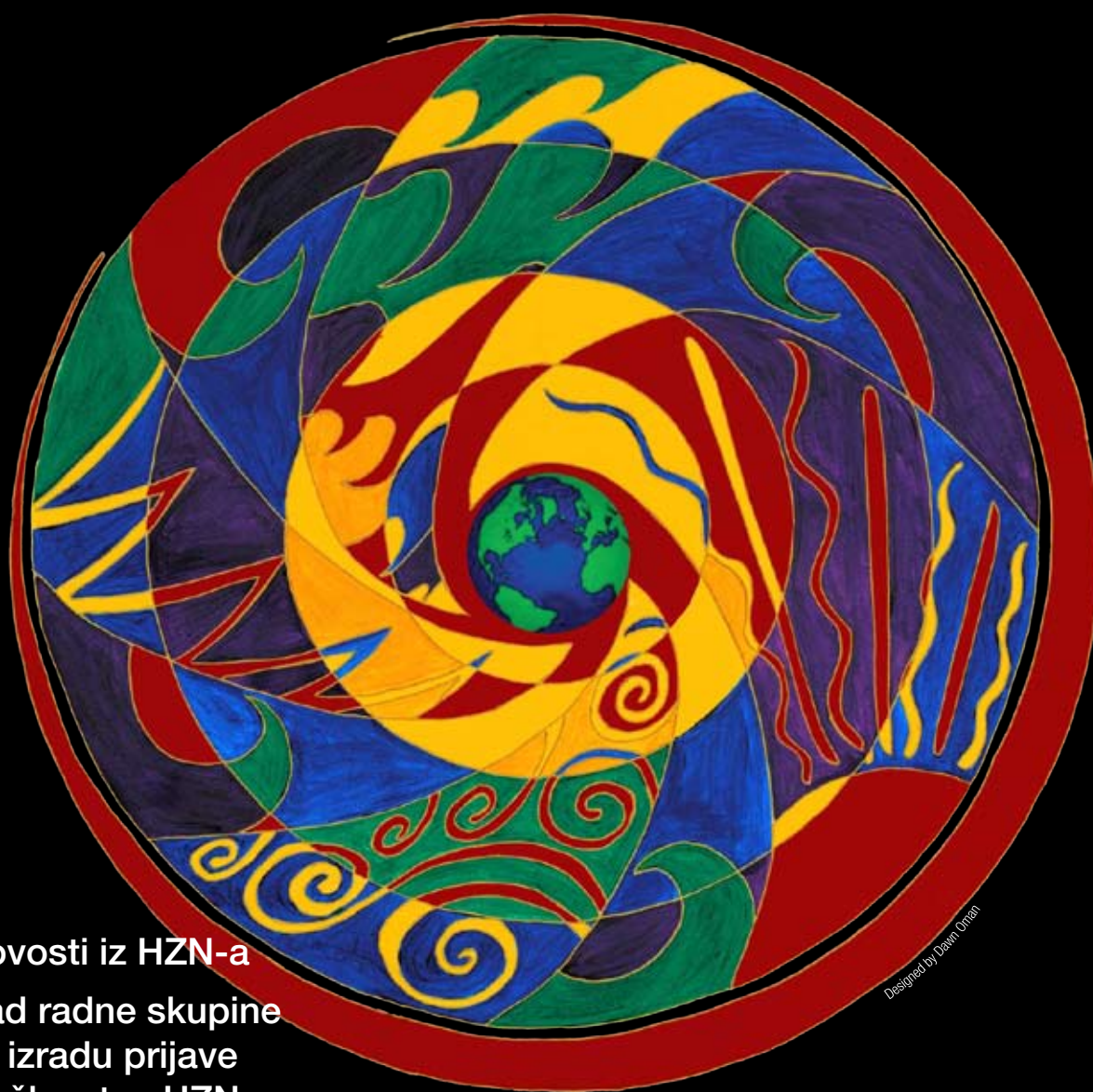

HZN e-glasilo

5/2009

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

Doprinos norma rješavanju klimatskih promjena

Designed by Dravn Uman

- ▣ Novosti iz HZN-a
- ▣ Rad radne skupine za izradu prijave za članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u
- ▣ Nove hrvatske norme

HZN e-glasilo

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme sa stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente

Godište: 1. 2009.

ISSN 1847-4217

Izdavač: Hrvatski zavod za norme

MB: 1957406

Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb

Telefon: 01/610 60 95

Telefax: 01/610 93 21

URL: <http://www.hzn.hr>

Glavni urednik:

dr. sc. Dragutin Funda, ravnatelj HZN-a

Pomoćnik glavnog urednika:

mr. sc. Snježana Zima, pomoćnica ravnatelja za područje normizacije

Tehnički urednik:

Vladimir Jaram

Uredništvo:

Dragutin Funda, Vladimir Jaram, Andreja Mačković, Stanka Miljković,
Zoran Smiljanić, Snježana Zima

Lektura:

Ivana Canosa

Korektura:

Sandra Knežević

Grafička obrada naslovnice:

Avernus d.o.o.

Grafička priprema:

Avernus d.o.o.

Izlazi:

dvomjesečno

Uređenje zaključeno:

2009-10-31

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme.

Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskoga zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normiranih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

Sadržaj 5/2009

Proslov	4
Poruka za Svjetski dan norma 2009.	5

Novosti iz HZN-a

Novosti 5/2009	6
Novi članovi HZN-a	7

Rad radne skupine za izradu prijave za članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u (S. Zima)	8

Nove hrvatske norme na hrvatskome jeziku	13

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A50)

ISSN 1847-4217

Poštovani čitatelji/ice,

pred vama je peti broj službenog glasila Hrvatskog zavoda za norme u 2009. godini koji sadrži poruku prigodom Svjetskog dana norma. U rubrici Novosti naći ćete podatke o članovima Hrvatskog zavoda za norme te radu radne skupine za punopravno članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u.

S radošću i ponosom možemo izvijestiti da je Hrvatski zavod za norme ispunio uvjete za punopravno članstvo u CEN-u i CENELEC-u, koji su u njegovom djelokrugu odgovornosti. Tijekom mjeseca studenoga očekuje se glasovanje o punopravnom članstvu HZN-a u navedenim europskim normizacijskim organizacijama.

Također, u glasilu možete pronaći informacije o novim hrvatskim normama kao i ostalim aktivnostima povezanim s normizacijom.

Srdačan pozdrav,

Ravnatelj HZN-a

dr. sc. Dragutin Funda

Doprinos norma rješavanju klimatskih promjena

Svijet se suočava s ozbiljnim izazovom. Rastuće ispuštanje stakleničkih plinova povećava prosječnu temperaturu Zemlje. Kao posljedica toga predviđaju se značajne klimatske promjene. Mišljenje je svjetskih znanstvenika da će na našem planetu doći do ogromnih razvojnih, ekonomskih i društvenih poteškoća kao i do poteškoća povezanih s okolišem.

Vodeći stručnjaci iz tog područja predložili su niz praktičnih rješenja za borbu protiv klimatskih promjena. Ona uključuju tehničke norme koje objavljuju tri vodeće međunarodne organizacije za normizaciju na svjetskoj razini: Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC), Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) i Međunarodna telekomunikacijska unija (ITU).

U svojem inovativnom izvješću objavljenom 2007. godine, Međuvladino tijelo za klimatske promjene (IPCC) navelo je tehničke norme, poput onih koje su objavili IEC, ISO i ITU, kao postojeće sredstvo ublažavanja klimatskih promjena koje u budućnosti, zahvaljujući razvoju i sazrijevanju novih tehnologija, nudi potencijal za smanjivanje posljedica klimatskih promjena.

Navedene tri svjetske organizacije usklađuju svoj rad kako bi osigurale da vlade, poslovna zajednica i društvo dobiju potrebne alate za pomoć u borbi protiv klimatskih promjena na globalnoj razini i za podršku smanjenju ispuštanja stakleničkih plinova povećanjem energetske učinkovitosti, a sve to uz omogućavanje održivog razvoja.

Norme triju svjetskih organizacija pokrivaju sva područja navedena u izvješću IPCC-a koje obuhvaća tehnologije, politike i mjere, ograničenja i mogućnosti ublažavanja, uključujući snabdijevanje energijom i njezin prijenos, gradnju, gospodarstvo, poljoprivredu, šumarstvo i otpad.

IEC, ISO i ITU nude sustav koji daje norme za sljedeće oblike borbe protiv klimatskih promjena:

- praćenje i mjerenje ispuštanja stakleničkih plinova
- mjerenje ugljičnih otisaka mreža i proizvoda
- osmišljavanje i izgradnju energetski učinkovitih mjesta za stanovanje i radnih mjesta
utvrđivanje mjerila dobre prakse uključujući oznake okolišne i energetske učinkovitosti
- promicanje dobre prakse upravljanja okolišem i njegova oblikovanja kao i upravljanja energijom
- širenje inovativnih tehnologija koje jamče pomoć pri smanjenju učinaka klimatskih promjena
- poticanje uvođenja novih, energetski učinkovitih, tehnologija i usluga.

Međunarodne norme nude donositeljima političkih odluka, gospodarstvu i korisnicima alate potrebne za zajednički rad na izazovima koje donose klimatske promjene. Tri spomenute partnerske organizacije nude i sveobuhvatan sustav u koji se mogu uključiti i javni i privatni sektor kako bi odredili prioritete u borbi protiv klimatskih promjena u nadolazećim godinama. Kao takve, one nude praktična rješenja koja mogu postati dijelom svakoga međunarodnog ugovora koji se nastavlja na Sporazum iz Kyota.

IEC, ISO i ITU norme svjetskim vladama i gospodarstvu nude najbolja mjerila na koja se treba upućivati pri donošenju svih političkih odluka ili pri budućem sastavljanju sporazuma o klimi. Ove tri organizacije djeluju zajedno s drugim međunarodnim organizacijama kako bi osigurale da sudionici dolazeće Konferencije o klimatskim promjenama Ujedinjenih naroda, koja će se održati od 7. do 18. prosinca 2009. u Kopenhagenu, Danska, u potpunosti budu svjesni rješenja koja nude postojeće i buduće međunarodne norme.

G. Jacques RÉGIS
predsjednik IEC-a

Dr. Alan MORRISON
predsjednik ISO-a

Dr. Hamadoun TOURÉ
glavni tajnik ITU-a

NOVOSTI 5/2009

Poštovani čitatelji/ice,

u razdoblju od prošlog broja odvijale su se aktivnosti unutar i izvan Hrvatskog zavoda za norme. Najvažnija je aktivnost bila priprema i provođenje audita za ispunjavanje devet uvjeta za punopravno članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u, u vremenu od 14. do 18. rujna. Rezultati nezavisnog audita, koji je obavio auditor iz Grčke, pokazali su da je HZN ispunio uvjete za punopravno članstvo u CEN-u i CENELEC-u, koji su u njegovom djelokrugu odgovornosti. Osim navedenog, radnici HZN-a sudjelovali su na seminarima, konferencijama i radionicama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu te su obavljani i svakodnevni tekući poslovi iz djelatnosti HZN-a.

Ravnatelj HZN-a

dr. sc. Dragutin Funda

Novi članovi HZN-a

U razdoblju od 31. kolovoza do 31. listopada 2009. nije bilo promjena i novih članova HZN-a u odnosu na stanje objavljeno u prošlom broju HZN **e-glasila** broj 4/2009.

Ovom prigodom ponavljamo samo tablicu s pregledom stanja članstva u HZN-u objavljenu u HZN **e-glasilu** broj 4/2009.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe:	Ukupno članova 2008-12-31	Odluka UV-a 2009-02-26	Odluka UV-a 2009-04-30	Odluka UV-a 2009-06-17	Odluka UV-a 2009-07-23	Ukupno
Članovi promatrači – Pravne osobe koje ostvaruju dobit	16	0	0	0	1	17
Članovi promatrači – Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit	1	0	0	0	0	1
Članovi promatrači – Fizičke osobe - pojedinci	0	0	0	0	1	1
Redoviti članovi:						
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	334	12	5	0	1	352
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ust. i slično	34	0	0	0	0	34
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	2	0	0	0	0	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – struk. komore ili udr.	4	0	1	1	0	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	16	0	0	0	0	16
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit - škole	3	0	0	0	0	3
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	27	0	0	0	0	27
Fizičke osobe - pojedinci	44	2	3	0	0	49
Obrt – fizičke osobe	15	0	0	0	0	15
Ukupno redovnih članova	479	14	9	1	1	504
Ukupno redovnih i promatračkih članova	496	14	9	1	3	523
Odustaju		6	6	3	5	20
Tijelo državne uprave	47	0	1	0	1	49

Rad radne skupine za izradu prijave za članstvo Hrvatskoga zavoda za norme u CEN-u i CENELEC-u (4)

Početak rujna 2009. godine rad RS CEN/CENELEC bio je u završnoj fazi: datum posjeta gospodina Theofanopoulosa HZN-u i provedbe audita bio je utvrđen (14. do 18. rujna 2009. godine), završeni su poslovi izrade dodatnih dokumenata – priloga prijavi, odnosno njihova prijevoda na engleski jezik. Uz to, članovi su RS pripremali izlaganja za svaki od devet uvjeta s ciljem njihova predstavljanja tijekom provedbe audita.

Tijekom rujna su na raspolaganje auditoru u zaštićenom području stavljani novi dokumenti odnosno njihovi prijevodi na engleski jezik (10 novih dokumenata, 8 novih verzija ranije izrađenih dokumenata, 4 prijevoda ranije dostavljenih dokumenata na engleski jezik).

Provedena je dodatna provjera informacijskog sustava i dokumenata koji se tamo nalaze s obzirom na to da će tijekom audita informacijski sustav biti glavni alat za predstavljanje načina rada HZN-a te podataka i dokumenata koji se nalaze u sustavu.

Gospodin Theofanopoulos, zajednički ocjenitelj CEN-a i CENELEC-a, posjetio je HZN u razdoblju 14. do 18. rujna 2009. godine. Unaprijed je najavljen raspored rada za cijeli tjedan i utvrđeni sudionici pojedinih faza audita: rukovodstvo HZN-a, članovi RS CEN/CENELEC odnosno ostali zaposlenici HZN-a prema temama razgovora.

Prvog dana, nakon uvodnog susreta s ravnateljem HZN-a, gospodinom Dragutinom Fundom, započeo je rad s članovima RS CEN/CENELEC. Nakon uzajamnog predstavljanja auditora i sudionika, uvodnim je izlaganjem predstavljen Hrvatski zavod za norme, uspostava, razvoj i dosadašnji rezultati (S. Zima: Croatian Standards Institute (HZN) – Croatian National Standards Body). Slijedio je rad prema pojedinim uvjetima za članstvo i razmotreno je ispunjavanje triju uvjeta:

3. uvjet: Izlaganje Boro Jandrijević:
Condition 3 – Status of HZN
1. uvjet: Izlaganje Stanka Miljković:
Condition 1 – Europe Agreement
2. uvjet: Izlaganje Snježana Zima:
Condition 2 – Approximation of the legislative system

Izlaganja su upotpunjena prikazom dokumenata kojima se dokazuje ispunjavanje pojedinog uvjeta. Nakon svakog izlaganja, gosp. Theofanopoulos je, preko odgovora na niz veoma detaljnih i ciljanih pitanja, dobio priliku za potpuno upoznavanje situacije u HZN-u s ispunjavanjem svakog pojedinog uvjeta za članstvo u CEN-u i CENELEC-u.

dr. Theofanopoulos Panagiotis
Kratki životopis

Diplomirao je građevinarstvo na Politehničkom fakultetu u Ateni (Polytechnic University of Athens). Doktorirao cum laude na Universidad Politécnica de Madrid. U razdoblju od 1986. do 1999. godine radi u grčkome nacionalnom normirnom tijelu ELOT. Od veljače 1997. do ožujka 1999. bio je njegov generalni direktor.

Predstavljao je ELOT u visokim organima europske i međunarodne normizacije (CEN, CENELEC, ISO, IEC) kao i grčku vladu u brojnim tijelima Europske unije odgovornim za izradu tehničkoga zakonodavstva.

Doktor Theofanopoulos autor je mnogih članaka i znanstvenih radova. Predavao je upravljanje kvalitetom na raznim seminarima i europskim sveučilištima. Jedan je od osnivača Grčkog foruma za kvalitetu (Hellenic Forum for Quality) čiji je bio i prvi izabrani predsjednik. Godine 1999. dodijeljena mu je nagrada predsjednika Republike Cipar za doprinos razvoju kvalitete u toj državi.

Od ožujka 1999. do ožujka 2004. godine član je grčke vlade odgovoran, prema odluci premijera, za sljedeća područja:

- glavni tajnik za industriju
- glavni tajnik za socijalnu sigurnost
- glavni tajnik za upravljanje fondovima Europske unije.

Od ožujka 2004. godine odgovorna je osoba za međunarodne odnose u grčkome normirnom tijelu ELOT. Govori grčki, španjolski, engleski, francuski i talijanski jezik.

Glavno pitanje auditora u raspravi o 3. uvjetu bilo je o postupku imenovanja članova Upravnoga vijeća HZN-a, o tome tko predlaže kandidate i o načinu predlaganja, o kriterijima prema kojima se obavlja odabir i provodi imenovanje i sl. S obzirom na to da ta pitanja nisu potpuno jasno utvrđena u dokumentima HZN-a, postoji bojazan da je moguće imenovanje članova Upravnoga vijeća kojima područje normizacije nije blisko niti su kompetentni za to područje, što može ugroziti funkcioniranje HZN-a. Prijedlog auditora je da se u budućim izmjenama (npr. Statuta HZN-a) ta pitanja jasno definiraju kako bi se izbjegli mogući problemi zbog imenovanja neodgovarajućih osoba u najviše upravno tijelo HZN-a.

U 1. uvjetu utvrđen je problem u ispunjavanju dijela uvjeta koji je potpuno izvan odgovornosti HZN-a, a odnosi se na činjenicu da u *Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju* nije utvrđen ciljani datum ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju i taj datum dosad nije javno poznata činjenica. U ranijim verzijama sličnih sporazuma Europske unije s državama kandidatkinjama (npr. Europe Agreement), takav je datum bio sastavni dio sporazuma i stoga je i postao dio 1. uvjeta za članstvo u CEN-u i CENELEC-u.

Naglasak je u raspravi o 2. uvjetu bilo trenutno stanje prilagodbe zakonodavstva i činjenica da staro tehničko zakonodavstvo još uvijek nije u potpunosti izmijenjeno i stavljeno izvan snage. Svi dokumenti i podaci koji su priloženi prijavi na jasan su način predstavili trenutnu situaciju u usklađivanju zakonodavstva, u raspravi su dani i dodatni odgovori tako da je auditor stekao potpunu sliku o usklađivanju tehničkog zakonodavstva u Republici Hrvatskoj.

Iako je predviđeno da će se *Uredba o postupcima službenog obavješćivanja u području norma, tehničkih propisa te propisa o uslugama informacijskog društva* (Narodne novine 28/2009), kojom je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Direktiva 98/34/EC i njezina dopuna 98/48/EC, početi primjenjivati nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, sve su obveze koje proizlaze iz Direktive 98/34/EC i njezine dopune 98/48/EC, a koje se tiču normizacije, ugrađene u dokumente HZN-a (*Zakon o normizaciji, Statut HZN-a, Unutrašnja pravila za normizaciju*) i da je HZN već dulje od godinu dana aktivno uključen u odgovarajući sustav razmjene podataka o izvornim nacionalnim normama CEN INFOPRO zajedno sa svim članicama CEN-a. HZN nije odgovoran za pravno uređenje pitanja službenoga obavješćivanja na razini Republike Hrvatske.

mr.sc. Snježana Zima,
pomoćnica ravnatelja HZN-a
za normizaciju, voditeljica
radne skupine za pripremu
prijave za članstvo HZN-a u
europskim organizacijama za
normizaciju CEN i CENELEC

Drugoga dana razmotreno je ispunjavanje dvaju uvjeta:

4. uvjet: Izlaganje Ljerka Flegar:

Condition 4 – Membership fee

7. uvjet: Izlaganje Vlasta Gaćeša Morić:

Condition 7 – Implementation of ENs

Ispunjavanje 4. uvjeta nije sporno: Zakonom o normizaciji (Narodne novine 163/2003) utvrđeno je da se članarine Hrvatskog zavoda za norme u međunarodnim i europskim organizacijama za normizaciju podmiruju iz državnog proračuna. U prijavi su prikazani iznosi članarina plaćeni tijekom zadnjih godina i plan proračuna za 2010. godinu iz kojeg je vidljivo da su iznosi za članarine planirani u dovoljno visokom iznosu i da je plaćanje članarina za CEN i CENELEC osigurano, iako su članarine HZN-a kao člana u CEN-u i CENELEC-u značajno više od članarina koje je HZN plaćao kao pridruženi član.

U predstavljanju ispunjavanja 7. uvjeta prikazano je mnogo pratećih dokumenata (izvještaja iz informacijskog sustava), a najveći se dio rada tijekom audita odnosio na dokazivanje predočenih podataka.

Gosp. Theofanopoulos posebnu je pažnju posvetio broju prihvaćenih europskih norma u hrvatski normizacijski sustav. Tražio je objašnjenje o postotku prihvaćenih europskih norma, na koji smo način došli do podataka za izračun postotka te o roku prihvaćanja preostalih europskih norma (2 % za CEN; 3 % za CENELEC). Objašnjeno je da je normizacija dinamičan proces stalnog prihvaćanja novih norma na europskoj razini i povlačenja oprečnih hrvatskih norma te je gotovo nemoguće u svakom trenutku imati 100 % prihvaćenih norma. Tijekom predstavljanja 7. uvjeta proveden je postupak službenoga prijavljivanja novih hrvatskih norma kojima su prihvaćene europske norme, o kojima je obavijest objavljena u HZN **e-glasilo** 4/2009, u CEN-ov informatički sustav (CEN iProjex).

Trećega dana audita razmotreni su 5. i 8. uvjet.

5. uvjet: Izlaganje Vlasta Gaćeša Morić:

Condition 5 – National consensus

8. uvjet: Izlaganje Melanija Grubić Sutara:

Condition 8 – Information and standstill procedure

Sposobnost HZN-a za osiguravanje nacionalnog konsenzusa (5. uvjet) predstavljena je veoma detaljno u prijavi:

- broj osnovanih i aktivnih tehničkih odbora, porast broja tehničkih odbora tijekom godina, % obuhvaćenosti područja međunarodne i europske normizacije
- prikaz odgovarajućih međunarodnih i europskih odbora čija područja rada obuhvaćaju
- broj članova tehničkih odbora (ukupno i po odborima, zainteresirane strane iz kojih dolaze)
- okupljanje različitih zainteresiranih strana u članstvu svakoga tehničkog odbora
- uključenost u aktivan rad ili praćenje odgovarajućih međunarodnih i europskih tehničkih odbora
- hrvatski predstavnici i njihovo dosadašnje sudjelovanje na sastancima europskih tijela
- dosadašnji doprinos izradi europskih norma (komentari, posebni hrvatski podaci i sl.)
- dosadašnji doprinos HZN-a organizaciji sastanaka europskih tehničkih odbora u Hrvatskoj.

Svi prikazani podaci omogućili su potpunu sliku stanja s infrastrukturom tehničkih odbora tako da posebnih pitanja u raspravi o tom uvjetu nije bilo.

Predstavljamo samo jedno takvo pitanje u okviru razmatranja 5. uvjeta radi prikaza detalja koje je bilo potrebno izložiti i potkrijepiti tijekom audita:

Iz ukupnog popisa hrvatskih norma, gospodin Theofanopoulos je nasumce odabrao jednu hrvatsku normu. To je bila norma HRN EN 590:2006, *Goriva za motorna vozila – Dizelsko gorivo – Zahtjevi i metode ispitivanja (uključuje ispravak AC:2005) (EN 590:2004+AC:2005)*. Zatražio je sve relevantne podatke i dokumente vezane za postupak donošenja upravo te norme:

- koji HZN/TO i kada je predložio prihvaćanje norme
- podaci o odgovarajućem HZN/TO 28, *Nafta i naftni proizvodi*: prijedlog za osnivanje HZN/TO-a (tko je predložio, datum i sl.) javni poziv HZN-a za uključivanje u rad tog TO-a (ocjena interesa), datum odluke i odluka o osnivanju HZN/TO-a, popis članova HZN/TO 28
- zapisnik s odgovarajućeg sastanka HZN/TO 28 na kojem je predloženo prihvaćanje norme, način prihvaćanja norme (pp, prijevod), prihvaćanje zapisnika (zapisnik sa sljedećeg sastanka na kojem je zapisnik prihvaćen)
- popis prisutnih na oba sastanka
- objava javne rasprave o nacrtu hrvatske norme (broj i datum HZN Glasila – 3/2005 i predočenje HZN Glasila kao dokaz)
- objava obavijesti o novoj hrvatskoj normi (broj i datum HZN Glasila – 6/2006 i predočenje HZN Glasila kao dokaz).

HZN Hrvatski zavod za norme Cestovni i železnički prijevoz		Priprema hrvatske norme HRN EN 590	
Naziv norme:	Goriva za motorna vozila – Dizelsko gorivo – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 590:2004+AC:2005)		
Pripremu predlaže:	HZN TO 28, Naftni proizvodi i maziva	Datum:	2005
Prijedlog prihvaćen:	HZN TO 28, Naftni proizvodi i maziva	Datum:	2005
Način pripreme:	Prijevod europske norme EN 590:2004+AC:2005		
Prevoditelj:	Preuzeto:	Vraćeno:	
Stručni recenzenti:	članovi HZN/TO 28	Preuzeto:	Vraćeno:
Lektor:		Preuzeto:	Vraćeno:
Jezik norme:	hr		
Javna rasprava:	HZN Glasilo br. 3/2005	Datum:	
Norma koja se povlači:	HRN EN 590:2004 hr	HZN Glasilo:	6/2006
Potvrda nacrtu norme:			
Predsjednik TO/PO:	Miroslav Jednačak, dipl. ing.	Datum:	20.12.05
Tajnik TO/PO:	Melanija Grubić Sutara, dipl. ing.	Datum:	14.01.06
Voditelj odsjeka:	Vlasta Gaćeša Morić, dipl. ing.	Datum:	17.12.05
Potvrda konačnog nacrtu norme (Odsjek za tehničku pripremu norme):			
Potpis:	Ljerkica Flegar, dipl. ing.	Datum:	2007-01-03
Odobrenje za tisak (privremena ravnateljica HZN-a):			
Potpis:	mr. sc. Snježana Zima, dipl. ing.	Datum:	10.02.06
Preuzeo za tisak (Odsjek za izdavačku djelatnost):			
Potpis:	Vladimir Jaram, dipl. ing.	Datum:	
Preuzeo iz tiskare (Odsjek za izdavačku djelatnost):			
Potpis:	Vladimir Jaram, dipl. ing.	Datum:	
Obavijest o objavi norme:	HZN Glasilo br. 6/2006	Datum:	
K. J. u			
TU06-2005-10			

Obrazac za prihvaćanje i objavu norme HRN EN 590 sa svim podacima

S obzirom na to da su svi navedeni događaji u pripremi svake hrvatske norme od početaka rada hrvatske normizacije smatrani važnima, upravo ti podaci i odgovarajući popratni dokumenti sastavni su dio informacijskog sustava HZN-a, nalaze se pohranjeni na odgovarajućem mjestu u sustavu i lako su dostupni, tako da nije bilo problema u njihovu pronalaženju i predstavljanju gosp. Theofanopoulosu prema njegovu zahtjevu.

Ovo je pitanje bilo uvod za slična pitanja s obzirom i na druge načine prihvaćanja hrvatskih norma (npr. u izvorniku), s posebnim naglaskom na pitanja povezana s provedbom skraćenog postupka u slučaju kada u određenom području nije osnovan odgovarajući tehnički odbor. Uz dokumente dostupne u sustavu, gospodinu Theofanopoulosu predočeni su i svi ostali traženi dokumenti (npr. Odluke Upravnoga vijeća, pojedini brojevi HZN Glasila i sl.).

Za ispunjavanje 8. uvjeta, uz tekstove Unutrašnjih pravila za normizaciju, UPN 3, *Izrada i donošenje hrvatskih norma i drugih dokumenata*, prikazani su i dokumenti kojima su detaljno utvrđeni postupak obavješćivanja (N-P 301:2009-09, *Postupak obavješćivanja (notifikacija)*) i načelo mirovanja (N-P 302:2009-09, *Postupak mirovanja (Standstill)*).

S obzirom na to da je HZN već praktično uključen u provedbu tog postupka ne europskoj razini (CEN INFOPRO) od travnja 2008. godine i tako već postao dijelom europskog sustava kao i svi redovni članovi CEN-a, tijekom audita je postupak mogao biti prikazan u potpunosti i auditor nije imao nikakvih dodatnih pitanja.

I pitanje primjene načela mirovanja nije sporno: HZN je dosad objavio zanemarivo mali broj izvornih hrvatskih norma i mali je broj projekata za izradu izvornih hrvatskih norma u postupku, tako da je primjena načela mirovanja u potpunosti osigurana, ne samo u svim dokumentima kojima su utvrđena pravila hrvatske normizacije, nego i u praksi.

Toga je dana gospodin Theofanopoulos posjetio gospođu Tamaru Obradović Mazal, državnu tajnicu u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva i razgovarao o provedbi audita u HZN-u kao dijelu postupka pristupanja HZN-a u članstvo CEN-a i CENELEC-a, što je važan korak u zatvaranju pregovora Republike Hrvatske s Europskom unijom u 1. poglavlju – Sloboda kretanja roba.

Četvrtoga dana audita razmotrena su preostala dva uvjeta:

9. uvjet: Izlaganje Ana Marija Boljanović:

Condition 9 – Copyright and exploitation rights with regard to ENs

6. uvjet: Izlaganje Mladen Sarajčić:

Condition 6 – Telecommunications and infrastructure

Zakonska osnova za ispunjavanje 9. uvjeta osigurana je izmjenom Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (Narodne novine 79/2007) kojom su norme isključene iz popisa dokumenata na koje se ne primjenjuje autorsko pravo (kako je to bilo utvrđeno ranijom verzijom Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima), što znači da se norme sada mogu smatrati dokumentima na koje se može primijeniti navedeni Zakon. Prijavi za članstvo bilo je priloženo i tumačenje Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo u navedenom smislu.

S obzirom na odgovarajuće odredbe u dokumentima HZN-a, one su potpuno u skladu s europskim zahtjevima:

- člankom 10. Zakona o normizaciji (Narodne novine 163/2003) utvrđeno je da se hrvatske norme objavljuju kao posebni dokumenti koji su zaštićeni i da autorsko pravo i pravo umnožavanja hrvatskih norma ima Hrvatski zavod za norme

- Unutrašnja pravila za normizaciju utvrđuju politiku HZN-a u području autorskih prava koja je u skladu s međunarodnim i europskim načelima i praksom (uključujući odredbe iz CEN/CENELEC Guide 10:2001, *Smjernice za distribuciju i prodaju* CEN/CENELEC-ovih publikacija i CEN/CENELEC Guide 12:2008, *Koncepcija pridruživanja CEN-u i CENELEC-u*)

- HZN je potpisao sporazume *Agreement on the conditions to be respected by an Affiliate when implementing a European standard* i *Exploitation Agreement to be respected by an Affiliate* s CEN-om i CENELEC-om u siječnju 2008. godine

- HZN kao pridruženi član u potpunosti je primijenio sve odredbe potpisanih sporazuma kod objave hrvatskih norma (kojima su prihvaćene europske norme) i kod njihove prodaje.

U pripremi za punopravno članstvo u CEN-u i CENELEC-u, djelomično su izmijenjeni obrasci TU01-2009-06, *Prijava za članstvo u Hrvatskom zavodu za norme* i TU07-2009-06, *Prijava za suradnju s Hrvatskim zavodom za norme* i u njih je dodan dio koji se odnosi na autorska prava:

IZJAVA

o prihvaćanju načela i pravila Hrvatskoga zavoda za norme

Ovime potvrđujemo prihvaćanje načela i pravila Hrvatskoga zavoda za norme (HZN) koja je Upravno vijeće HZN-a donijelo Statutom i drugim općim aktima HZN-a te smo spremni pridržavati se načela i pravila za rad, **uključujući poštivanje autorskog prava u pogledu norma**, promicati uporabu hrvatskih norma i čuvati ugled Hrvatskoga zavoda za norme.

Također, u skladu s europskim zahtjevima, od datuma uključivanja HZN-a u članstvo CEN-a i CENELEC-a (od 1. siječnja 2010. godine), u obrazac Popisa prisutnih na sastancima tehničkih odbora bit će uključena i *Izjava o ustupanju autorskih prava*.

Izjava o ustupanju autorskih prava

Svojim potpisom na ovome Popisu prisutnih ustupam HZN-u isključivo, izričito i neopozivo pravo na korištenje mojih autorskih priloga povezanih sa sudjelovanjem u radu u HZN-u, u skladu s UPN 5, točka 5.6. Pravo korištenja ustupam bez materijalne naknade i ono se odnosi na sve oblike korištenja rezultata toga rada u cijelome svijetu i u cjelokupnome, zakonom utvrđenom, trajanju.

Slažem se da se korištenje tog prava odvija bez navođenja mog imena.

U slučaju da tijekom rada ponudim prilog za koji nemam autorsko pravo, obvezujem se da ću o tome obavijestiti HZN i navesti nositelja autorskih prava, ako mi je taj podatak poznat.

Sva prava korištenja mojih autorskih priloga ustupam HZN-u uz mogućnost korištenja tih priloga u osobne svrhe pod uvjetom da to korištenje ne šteti korištenju rezultata normizacijskog rada u HZN-u za koje su ti prilozi ustupljeni.

Tijekom audita prikazani su i drugi napori koje je HZN poduzeo u promociji autorskih prava za norme (upoznavanje predstavnika Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo s osnovnim međunarodnim i europskim dokumentima o zaštiti autorskih prava za norme, prijevodi međunarodnih i europskih dokumenata o autorskom pravu za norme na hrvatski jezik, posebno mjesto i dokumenti na internetskoj stranici HZN-a itd.).

Prikaz 6. uvjeta u potpunosti je dokazao ispunjavanje tog važnog uvjeta postojećom informatičkom i telekomunikacijskom infrastrukturom, ne samo u smislu njezina postojanja nego i u smislu operativnosti koja je dokazana korištenjem informacijskim sustavom i predstavljanja u njemu pohranjenih podataka tijekom predstavljanja svih ostalih uvjeta.

Posljednjega dana audita, u petak 18. rujna 2009. godine gospodin Theofanopoulos je cijeloj RS CEN/CENELEC izložio svoje nalaze i zaključke. Održao je i završni sastanak s ravnateljem HZN-a, gospodinom Dragutinom Fundom i predsjednikom Upravnog vijeća HZN-a, gospodinom Mirkom Smoljićem.

Nastavak slijedi: prema uputi tajništava CEN-a i CENELEC-a, gospodin Theofanopoulos svoj izvještaj o provedenom auditu i zaključke o ispunjavanju uvjeta za članstvo HZN-a u tim organizacijama treba dostaviti tijekom listopada 2009. godine kako bi članovi CEN-a i CENELEC-a razmotrili izvještaj i njegove zaključke i priredili donošenje odluke o članstvu HZN-a u CEN-u i CENELEC-u tijekom izvanrednih općih skupština tih organizacija koje će se održati u studenome 2009. godine.

U slučaju pozitivne odluke, HZN će postati članom CEN-a i CENELEC-a od 1. siječnja 2010. godine. Ta će odluka značiti da je rad radne skupine RS CEN/CENELEC bio uspješan te da je pridonio uspješnom završetku procesa uključivanja HZN-a u europske organizacije za normizaciju.

S. Zima

Radna skupina za izradu prijave za članstvo Hrvatskog zavoda za norme u CEN-u i CENELEC-u

Nove hrvatske norme na hrvatskome jeziku

HRN EN 62353:2008, Medicinska električna oprema – Ponovno ispitivanje i ispitivanje nakon popravka medicinske električne opreme (IEC 62353:2007, EN 62353:2008)

Hrvatska norma HRN EN 62353:2008 prijevod je engleske verzije norme EN 62353:2008. Izvorni tekst norme IEC 62353:2007 pripremio je tehnički pododbor SC 62A, *Common aspects of electrical equipment used in medical practice* tehničkoga odbora IEC/TC 62, *Electrical equipment in medical practice*, a odobrio ga je CENELEC kao europsku normu EN 62353:2008 bez ikakvih preinaka.

Ova norma sadržava opće i posebne zahtjeve za medicinsku električnu opremu i medicinske električne sustave (ME oprema i ME sustavi), a primjenjuje se prilikom ispitivanja ME opreme i ME sustava, ili dijelova takve opreme ili sustava, koji su usklađeni s normom IEC 60601-1, prije stavljanja u uporabu, tijekom održavanja, provjere, servisa i nakon popravka, ili prilikom periodičnog ispitivanja sigurnosti takve ME opreme ili ME sustava, ili njihovih dijelova. Za opremu koja nije proizvedena u skladu s normom IEC 60601-1, ovi zahtjevi se mogu primijeniti uzimajući u obzir sigurnosne norme za dizajniranje i informacije u uputama za uporabu takve opreme.

Ova norma je primjenjiva za ispitivanje nakon popravka. Ispitivanje mora biti definirano u skladu s opsegom obavljenog posla i prikladnim smjernicama proizvođača. Norma nije namijenjena za određivanje vremenskih intervala periodičnih ispitivanja. Ako te intervale nije definirao proizvođač, Dodatak F norme se može upotrijebiti za njihovo utvrđivanje.

Norma nije prikladna za ocjenu usklađenosti ME opreme ili ME sustava ili bilo koje druge opreme s normama za njihovu konstrukciju. Ona ne definira zahtjeve za popravak, zamjenu komponenata i modifikaciju ME opreme ili ME sustava. U načelu, održavanje, inspekcija, servisiranje ili popravak izvršeni u skladu s uputama proizvođača ne utječu na usklađenost s normama za konstrukciju opreme. U suprotnome, usklađenost s navedenim normama mora se provjeriti i potvrditi.

Ova norma zamjenjuje hrvatsku normu HRN IEC 62353:2008 na engleskome jeziku.

Hrvatski tekst norme HRN EN 62353:2008 pripremio je tehnički odbor HZN/TO E62, *Električna oprema u medicinskoj praksi*. Norma je objavljena kao dvojezično izdanje, na hrvatskome i engleskome jeziku.

HRN ISO 17604:2009, Mikrobiologija hrane i hrane za životinje – Uzorkovanje životinjskih trupova za mikrobiološke analize (ISO 17604:2003)

Ova hrvatska norma utvrđuje metode uzorkovanja u svrhu detekcije i brojenja mikroorganizama na površini trupova svježe zaklanih životinja (crveno meso). Mikrobiološko uzorkovanje može se izvesti u okviru:

- kontrole proizvodnog procesa (i u svrhu provjere kontrole procesa) u klaonicama za stoku, konje, svinje, ovce, koze i divljač uzgojenu u uzgajalištu
- sustava osiguranja sigurnosti proizvoda na temelju procjene rizika i
- programa nadzora praćenja prisutnosti patogenih mikroorganizama.

Norma obuhvaća primjenu destruktivnih i nedestruktivnih tehnika, ovisno o svrsi uzorkovanja. Ona se ne odnosi na upotrebu planova za uzorkovanje.

U Dodatku A prikazana su mjesta uzorkovanja na trupu životinje, a u Dodatku B dani su zahtjevi za mikrobiološko ispitivanje. Dodatak C uspoređuje destruktivne i nedestruktivne metode.

Tekst hrvatske norme pripremio je tehnički odbor HZN/TO 34, *Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi*, pododbor PO 6, *Meso i proizvodi od mesa*.